

Inbjudan att inkomma med synpunkter på regeringens forskningspolitik

Sammanfattningsvis vill MSB lyfta följande:

- Civil säkerhetsforskning och dess särställning – fokus på forskningsresultat som ytterst syftar till att utveckla och stötta statens förmåga att garantera medborgarens och samhällets säkerhet. Civil säkerhetsforskning bör adresseras som ett forskningsområde forskningspolitiskt.
- Ökat fokus på hur forskningsresultat kommer till nytta/leder till effekt och FoU-myndigheternas instrumentella roll.
- Fortsatt arbete med synergier mellan forskningsfinansiärer – nationellt och internationellt – för att maximera begränsade resurser.
- Fokus på att lösa utmaningar kräver analys av och hänsyn till risker och hur dessa bör omhändertas.
- Utöver fokus på samhällets utmaningar måste också nydanande forskning bortom identifierade behov finansieras. För lite fokus på detta minskar möjligheterna att förutsäga nya trender, fånga upp hot och möjligheterna att tidigt se behov av FoU-satsningar på nya områden.

Inledning

MSB har ansvar för att stödja samhällets beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar. MSB:s roll är att stödja och driva på, genom att sprida kunskap och stötta samverkan, finansiera utveckling och inom vissa områden utfärda föreskrifter eller utöva tillsyn. De frågor MSB jobbar särskilt mycket med är räddningstjänst, olycksförebyggande arbete, krisberedskap, civilt försvar, cybersäkerhet och säkra kommunikationer. MSB företräder det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser och är den primära finansiären av civil säkerhetsforskning.

Forskning är ett av MSB:s strategiskt viktiga medel för en effektiv kunskapsförsörjning för hela området samhällsskydd och beredskap. Kunskap är en förutsättning för att kunna möta framtidens hot, risker, utmaningar och för att skapa ett mer resiliellt och säkert samhälle.

Ett brett säkerhetsarbete innefattar allt från att förebygga orsaker och reducera sårbarheter till att förhindra, hantera och återuppbygga efter svåra händelser. Allt för att i möjligaste mån säkerställa ett tryggt, säkert och fungerande samhälle.

Datum
2019-10-31

Diarienummer
U2019/02263/UH
MSBs diarienummer
2019-08810

Tillämpningarna inom samhällssäkerhet skiljer sig från det militära försvarets och måste därför anpassas till breddade och nya krav. Forskningen bör inkludera tvär- och mångvetenskap samt vara verksamhetsnära för att mest effektivt kunna bidra till ett säkrare samhälle.

Forskning inom samhällssäkerhet ger bättre underlag för att göra riskbedömningar, prioritera åtgärder, utveckla åtgärdsplaner och trygga samhället på nationell, regional och lokal nivå.

Civil säkerhetsforskning och dess särställning

Utmaningar inom samhällsskydd och beredskap, och forskning för att adressera dessa, skiljer sig något från övriga forskningsområden såtillvida att fokus i större utsträckning är mot forskningsresultat som ytterst syftar till att utveckla och stötta statens förmåga att garantera medborgarens och samhällets säkerhet. Detta innebär att civil säkerhetsforskning i stora delar inriktar sig mot MSB:s ansvarsområde och beslutsfattare i krishanteringssystemet, räddningstjänst, polis, kustbevakning, etc. som viktiga deltagare i projekten och mottagare av forskningsresultaten. MSB stödjer alltså både professionsnära och policyrelaterad forskning.

Kopplat till återuppbyggnaden av totalförsvaret behöver vi förutom ökad samordning av kunskapsuppbyggnad med Försvarmakten arbeta med innovation inom samhällssäkerhet - det finns potential och goda förutsättningar för innovationsprogram inom säkerhet.

Nyckelaktörer inom säkerhetsforskning behöver långsiktiga förutsättningar för att strategiskt bygga upp kompetens och kunskap som kan möta *både* civila och militära behov.

Ökat fokus på hur forskningsresultat ger nytta och leder till effekt!

Propositionen 2016/17:50 betonar att forskning, utveckling och innovation bidrar till samhällets utveckling och pekar på att forskningspolitiken bör svara mot globala och nationella samhällsutmaningar. Propositionen betonar vikten av nyttiggörandet av kvalitetssäkrad kunskap. Propositionen 2012/13:30 belyste också att nyttiggörande av forskningsresultat inte är en enkelriktad process där forskningens frågeställningar utformas avskärmat från omvärlden utan att det måste vara en interaktiv process.

MSB arbetar med behovsbaserad forskning. Med behovsbaserad forskning avser MSB forskning som utgår från identifierade problem, utmaningar eller frågeställningar inom området samhällsskydd och beredskap och som bidrar till ökad förståelse och/eller lösningar på problem. Den forskning som myndigheten stödjer ska ha en tydlig koppling till aktuella och framtida kunskapsbehov inom verksamhetsområdet samhällsskydd och beredskap, så som det beskrivs i instruktioner, förordningar och andra styrande dokument i myndighetens verksamhet.

- MSB arbetar med att utveckla förmågan att använda resultat från forskningen i till exempel utbildnings-, utvärderings-, övnings- och utvecklingsverksamhet. Men också genom nätverkande och genom att koppla ihop forskning och forskare med verksamheter och aktörer inom området samhällsskydd och beredskap.

Datum
2019-10-31

Diarienummer
U2019/02263/UH
MSBs diarienummer
2019-08810

- MSB strävar efter att myndigheter, andra intressenter och slutanvändare är engagerade på olika sätt i problemformulering och formulering av användarbehov. MSB:s syn är att forskning och forskare kan och bör ge konkret nytta på kort, medellång och lång sikt.
- MSB arbetar med att tänkta användare av resultaten involveras i projekten medan forskning pågår. Detta i syfte att underlätta tillämpning och omhändertagande av färdiga forskningsresultat samt underlätta för att kombinera vetenskaplig kvalitet med relevans för området.
- Samarbetsorgan och nätverk är speciellt viktiga, som t.ex. Samverkansområdena där myndigheter med ett särskilt ansvar för att minska samhällets sårbarhet ingår. De av regeringen utpekade samverkansområdena är:
 - Ekonomisk säkerhet
 - Farliga ämnen
 - Geografiskt områdesansvar
 - Skydd, undsättning och vård
 - Teknisk infrastruktur
 - Transporter
- Nyttiggörande måste även omfatta forskningskommunikation och målgruppsanpassad spridning av forskningsresultat.
- I arbetet med resultatspridning kan den akademiska meriteringen kopplat till vetenskaplig publikation uppfattas utgöra en konkurrerande aktivitet som upptar mycket arbetstid som annars kunnat användas för mer verksamhetsnära kunskapsöverföring. Men vetenskapliga publikationer är än dock en viktig kvalitetssäkrande faktor.

En fråga som varit föremål för diskussion i de senaste forsknings- och innovationspropositionerna är var och hur forsknings-, innovations-, utvecklings- och demonstrations/valideringsinsatser ska utföras. Diskussionerna har svängt mellan så kallad excellensorientering i forskningen och ett mer tydligt fokus på samhällsrelevans, nytta och närhet till avnämarna.

- Nätverket för FoU-myndigheter trycker på FoU-myndigheternas (inklusive myndigheter vars huvuduppdrag är andra än att just finansiera eller bedriva FoU) bidrag till en kvalitetssäkrad samhällsrelevant och samhällsnyttig kunskapsbildning med betoning på tillämpning och praktisk användning - forskning som bidrar till att lösa verksamhetsnära problem.

Fortsatt arbete för synergier med andra forskningsfinansiärer: nationellt och internationellt

En övergripande ambition med samverkan med andra forskningsfinansiärer är att ta fasta på respektive finansiärs speciella inriktning och förmåga, samt de synergier som samarbeten kan resultera i.

Att tillvarata synergier med andra forskningsfinansiärer och undvika överlappande satsningar är ett måste för effektiv användning av ändliga resurser. Det görs genom samverkan i olika fora, ämnesspecifika eller i nätverk av forskningsfinansierande myndigheter samt bilateralt med andra forskningsfinansiärer. Samordning med Försvarmakten är viktigt med fokus på kunskapsuppbyggnad för totalförsvaret.

Datum
2019-10-31

Diariernr
U2019/02263/UH
MSBs diarienummer
2019-08810

I ett internationellt perspektiv prioriterar MSB det nordiska samarbetet inom bland annat NordForsk:s Samhällssäkerhetsprogram, civil säkerhetsforskning inom EU:s ramforskningsprogram Horizon 2020 samt de bilaterala FoU-samarbetsavtal Sverige har med USA och Kanada som MSB administrerar.

För Sveriges möjlighet att kunna ta del av EU-finansierad forskning och innovation kan FoU-myndigheter spela en viktig roll som problemställare, delfinansiärer, utförare och slutanvändare.

Utmaningar och risker

Samhällsutvecklingen inklusive utvecklingen av ny infrastruktur skapar nationella och globala utmaningar. Resiliens och kontinuitet i samhällsviktig verksamhet, förmåga att hantera information säkert samt att agera samordnat vid händelser blir viktigt i denna kontext. Förebyggande och hantering av hot och risker, såsom antagonistiska händelser, naturolyckor såsom svåra stormar, översvämningar och störningar i samhällsviktig verksamhet samt cyberangrepp likaså.

Skydd mot olyckor, en god krisberedskap och ett robust civilt försvar kräver konstant kunskapsutveckling också i form av forskning.

En god förmåga att värna samhällets säkerhet förutsätter en avancerad kunskaps- och teknikutveckling på säkerhetsområdet.

Behoven av teknikutveckling kan till exempel mötas genom satsningar inom fält som ledningssystem, inklusive varningssystem, insamling av information, kommunikation och beslutsstöd, liksom inom simuleringar, informations säkerhet och sensorteknologi. Tekniken för detta har traditionellt funnits inom militära applikationer.

Tidigare forskningspropositioner har lyft ett flertal stora utmaningar som forskningsmedlen bör koncentreras kring. Utmaningarna i sig och även de lösningar man föreslår kan i sin tur generera nya och oförutsedda risker innebära ett mått av ökad risk.

Civil säkerhetsforskning bör forskningspolitiskt adresseras som ett forskningsområde.

Bakgrund: MSB som forskningsfinansiär

MSB finansierar behovsriktad och ofta professionsnära forskning som ska kunna tillämpas i samhället. Vår forskning utgår från ett behov i samhället som på sikt leda till ny förståelse, nya metoder eller nya produkter.

MSB finansierar forskning som utförs av forskningsorganisationer (universitet, högskolor och institut). Medlen utlyses i konkurrens och tas från ramanslaget 2:4. Kunskapsinhämtning på kort sikt sker genom studier. MSB:s forskningsbudget är ca 115 miljoner kronor per år. Ett 60-tal projekt pågår och de är fördelade på forskningsorganisationer med geografisk spridning från Umeå i norr till Malmö i

Datum
2019-10-31

Diarienummer
U2019/02263/UH
MSBs diarienummer
2019-08810

söder. De inkluderar ett flertal vetenskapliga discipliner såsom samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknik, hälsa och beteendevetenskap.

Postdoktoralt stöd är ett sätt för MSB att stödja nydisputerade forskares akademiska utveckling och försäkra sig om en kompetent rekryteringsbas inom samhällsskydd och beredskap. Ett antal postdoktorala projekt finansieras årligen.

MSB utlyser bidrag för planering av projekt inom EU:s nya ramprogram för forskning, Horisont 2020, med inriktning mot samhällsskydd och beredskap. Utlysningar sker två gånger per år.

Internationella samarbeten uppgår till ca 20% av MSB:s forskningsansatser och gäller projekt som finns i ett tydligt internationellt programsamarbete som till exempel Säkerhetsforskningsavtalet mellan Sverige och USA, Sverige och Kanada samt NordForsk. Dessa ansatser har också inneburit erfarenhets och kunskapsutbyten för såväl forskare som aktörer inom samhällsskydd och beredskap.

MSB stödjer också Forskningsmiljöer. Finansieringen avser stöd till framstående forskargrupper/Centres of Excellence inom ett visst område men även etablerandet av nya forskargrupper inom strategiskt viktiga områden.

MSB:s ambition är att genom systematiskt arbete öka möjligheterna för att kunskap från forskningsansatserna på olika sätt får genomslag inom området samhällsskydd och beredskap. Målet är att forskningens slutsatser och resultat, utöver den inomvetenskapliga kunskapsuppbyggnaden, ska påverka och få effekter i praktisk verksamhet.

MSB har på många sätt en stark ställning som forskningsfrämjare då vi inte bara finansierar forskning utan också utgör en av många slutanvändare av resultaten.

MSB bedriver och finansierar dessutom utbildning där forskningsresultaten kan föras in och fördelas även betydande medel för projektfinansiering för utveckling av krisberedskapshöjande åtgärder i samhället. Denna kombination möjliggör för ny kunskap att snabbt omsättas i förbättrade praktiker i samhället.

MSB:s forskningsstrategi *Investering i kunskap för ett säkrare samhälle* betonar att forskningsbaserad kunskap är strategiskt viktigt för en effektiv kunskapsförsörjning inom området samhällsskydd och beredskap.

MSB har med sitt samlade och sektorsövergripande ansvar en central roll som finansör av civil säkerhetsforskning.